

ESPERANTISTA

REVUO POR ESPERANTO EN ĈEĤOSLOVAKIO

Eldonas Esperanto-Asocio en ĈSR, Praha XIX, Uralské nám. 9. — Redaktas dr. Stan. Kamarýt.

Verše v esperantu

O pomocném mezinárodním jazyku myslili někteří a dosud myslí ti, již jsou informováni povrchně, že jeho úkolem je dorozumění jen o věcech konkrétních a o vztazích jednoduchých. Z toho omylu vychází také autor Basic English domnívaje se, že angličtina mohla by se státi pomocným jazykem, kdyby se z ní vybrala nejčastější slova (určil jich 850) a ostatní představy a vztahy by se vyjadřovaly opisy. Zkušenost ukázala nesprávnost této domněnky. K nouzovému dorozumění dostačí nepatrná znalost cizího jazyka a gestikulace. Ale lidé právě potřebují jazyk, jenž vyjadřuje představy a vztahy všechny a přes to je lehce k naučení. To je právě od počátku cílem esperanta. V tom je jádro problému.

Snad proto Zamenhof hned od počátku pokoušel se i o básně a to s úspěchem stejně pozoruhodným jako dojemným. A je symptomatické, že už prvá česká učebnice esperanta od Fr. V. Lorenze, tři leta po publikaci esperanta, má autorův překlad hymny Kde domov můj. A rozvoj esperantské literatury je vytrvale provázen rozvojem esperantského básnění.

Jednalo se v první řadě o překlady, jež musily nápodobiti rytmy, rýmy a básnické ozdoby jazyků evropských. Nebyl to pro umělý jazyk úkol lehký. Řeč básnická se liší od řeči sdělovací náladovostí svých slov, jež vzniká jednak jejich zvukem a jednak jejich smyslem. Obě však v nás vyvolává tlum představ sdružených s jejich zvukem i smyslem složitými zvyklostmi asociálními. Vzpomeňme jen na složitost nálady, již vyvolává text a melodie národní písně přes nebo právě pro její častou nelogičnost. Básník přetváří řeč, dává je běžným slovům nový vztah, dává jim nový odstín, nebo raže si výraz vlastní. Převést to do esperanta je úkolem překladatele. Vedle toho má předati esperantskému čtenáři i vnější tvar básně, to jest její rytmus, rým a ostatní ozdoby a tropy.

Rytmus řeči je více méně pravidelné střídání silných a slabých zvuků. Jejich síla se posuzuje buď podle přízvuku (prosodie přízvučná) nebo podle délky slabik (prosodie časoměrná). Řecké a latinské básně byly psány podle časoměry, básně v jazycích románských, germánských a slovanských jsou psány podle prosodie přízvučné. Také v esperantu od počátku psaly se verše podle přízvuku.

Hlavní stopy (piedoĵ) užívané ve verších jsou (— znamená přízvučnou slabiku, ○ nepřízvuč.):

Trochej (trokeo) — ○

Jamb (jambo) ○ —

Amfibrak (amfibrako) ○ — ○

Daktyl (daktilo) — ○ ○

Anapest (anapesto) ○ ○ —

Prvé dvě stopy jsou dvojdobé (dutempaj), ostatní tři trojdobé (tritempaj).

Svaz esperantistů Československé republiky
zve na svůj

ŘÁDNÝ SJEZD

v Praze dne 17. a 18. dubna 1948

s tímto pořadem:

V sobotu 17. dubna ve 20 hodin v klubovně kavárny »Louvre« v Praze II., Národní 20

Přátelská beseda,

na níž zahájí diskusí Dr. Stanislav Kamarýt přednáškou: Aktualaj problemoj.

V neděli 18. dubna v 9 hodin dopol. v sále kavárny »Louvre« v Praze II., Národní 20

Sjezdové jednání.

1. Zápis o posledním sjezdu.
2. Zpráva o činnosti.
3. Zpráva pokladní.
4. Zpráva revisorů.
5. O změně stanov.
6. Doplňovací volby do ústředního výboru.
7. Volné návrhy.

Zpráva o činnosti bude uveřejněna v příštím čísle. Proto nebude třeba zprávy čisti, nýbrž o nich hned jednati. Prosíme všechny své členy, aby zprávě věnovali pozornost, již si zaslouží. Jmenovitě prosíme všechny své místní odbory, aby vyslaly na sjezd své zástupce, a aby nám poslaly do 11. dubna své podněty k jednání.

Ústřední výbor.

Přirozený rytmus jazyka je dán vzájemným poměrem slovníkových stop (leksikonaj piedoj). Každé slovo samo o sobě může být uvažováno jako stopa. »Vyšel, seno, víno, dobrý« jsou české trocheje, »vyletěl, pohádka, zazpíval, na cestu« jsou daktyly, neboť v češtině je přízvučná vždy prvá slabika a jednoslabičná předložka se přízvukem spojuje s následujícím substantivem. Vedlejší přízvuk mají pro potřeby prosodické ostatní liché slabiky, jež mohou být přízvučné i nepřízvučné. Také jednoslabičná slova jsou přízvučná nebo nepřízvučná.

V esperantu je přízvuk na předposlední slabice. Dvojslabičná slova jsou tedy také trocheje: patro, akvo, vino, bona, kantí. Ale slova trojslabičná jsou amfibrazy (O — O): patrino, invadí, kroniko, kruela. Není slovníkových daktylů ani jambů, stejně jako v češtině není slovníkových jambů a amfibraků.

Slova s přízvukem na poslední slabice mají přízvuk »mužský« (oksitona), s poslední slabikou nepřízvučnou »ženský« (paroksitona). V češtině se pro potřeby veršové pokládají za oxytona slova jednoslabičná, na nichž je větný přízvuk a slova lichoslabičná pro vedlejší přízvuk lichých slabik (na př. stál, sál, domluvil, povídal). Pravá oxytona jsou na př. angl. relief, franc. matin, něm. Beruf, ital. citta.

V esperantu jednoslabičná slova nemají sama sebou přízvuk, získávají jej jen svým významem ve větě. Na př. **jes, nun, ve, ho** budou mítí přízvuk vždy, **kaj, de, al, la** nikdy, **ne**, podle významu, jež právě má. Ve verších získávají přízvuk podle potřeb rytmických, ovšem v dobré básni nesmí býtí rytmus v rozporu se smyslem verše a významem slova. U složených slov je také jen jeden přízvuk, zaniká přízvuk u složky méně významné. Na př. vaporŝipo a maŝinskribi jsou »por« a »ŝin« nepřízvučné. Dvě přízvučné slabiky nemohou následovat za sebou v jednom slově. Protože esperantská slova nemohou býtí oxytona, užívá se v jazyce básnickém elise (elizio), výpustky substantivní koncovky —o a označuje se to apostrofem.

Enklitiko jmenuje se v esperantu slovo, které má jen slabý přízvuk, jenž může za určitých okolností zaniknouti. Jsou to: 1. slova v tabulce (neurčitá, hromadná, tázací, ukazovací zájmena). 2. Přivlastňovací zájmena (mia, cia, lia, ŝia, ĝia, sia, nia, via). 3. Slova dua, tria, apud, preter, super, ili, oni, unu, estas. Souhrně: všechna dvojslabičná slova, jejichž přízvučná samohláska je krátká, často i nevýrazná pro vnitřní hiát, a která pro svou malou významnost nemůže se vyslovovatí silně.

Přirozený rytmus jazyků je velmi různý. Lze ho porovnávatí podle procentového poměru slovníkových stop v jednotlivých jazycích. Následující tabulka je vzata z Parnasa gvidlibro a doplněna vlastním měřením pro češtinu, jež jsem provedl propočítáním stránek z Karla Čapka, Vladimíra Neffa, Jaroslava Stránskébo, Marie Pujmanové. Angličtina není v prvé tabulce, protože velký počet jejich jednoslabičných slov by zkresloval obraz. Udává procenta v uvedených jazycích.

Stopy	Esp-o.	Cešt.	Pol.	Franc.	Něm.	Ital.	
Jamby ○ —	0	0	0	40	12	8	%
Anapesty ○ ○ —	0	0	0	30	2	3	%
Amfibrazy ○ — ○	31	0	37	12	22	22	%
Trocheje — ○	69	60	63	18	53	61	%
Daktyly — ○ ○	0	40	0	0	11	5	%

Druhá tabulka ukazuje procentové složení jazyků v celku, tedy všech slov, když v prvé tabulce jsou počítána jen slova dvoj- a trojslabičná. V této jsou počítána také jen slova z prózy, ale tak, že se počítají metrické celky, tedy ne každé samotné slovo, nýbrž jako jednotka se bere slovo se slůvky bez samotného přízvuku, jež se k němu přízvučně přikloňují (v češtině jednopísmenné a jednoslabičné předložky se substantivem nebo adjektivem, v němčině, angličtině atd. členy, předložky a pod.:

Délka slov	Esp-o.	Cešt.	Pol.	Franc.	Něm.	Ital.	Angl.	
1—2 slabiky	33	61	50	22	66	28	62	%
3 slabiky	37	25	31	34	25	34	31	%
4—7 slabik	30	14	19	44	9	38	7	%

Tyto tabulky ukazují názorně rytmickou rozmanitost řečí. A je dokladem znamenitosti esperanta, že dovedlo prostředky, jež si samo vytvořilo, převáděti básně ze všech jazyků, a to často velice adekvátně. Od prostých veršů Zamenhofových a Grabovského dospělo k Eterna bukedo Kalocsayovu a spěje zřejmě dál. Vidíme pokusy jednak vytvořiti metriku vlastní, jednak napodobiti metriku jazyků východních. Jsou výborné překlady skoro ze všech klasiků. Překládá se však s úspěchem též Verlaine, Burns a jiní mistři básnického slova. My jsme se pokusili přeložiti verše z Viktora Dyka, Sovy, K. Tomana, Vítězslava Nezvala.

K tomu všemu bylo třeba rozšiřovati slovník. Normalisovati tento přirozený postup pokusili se právě K. Kalocsay (Maďar) a G. Waringhien (Francouz) už vzpomenutou knihou Parnasa gvidlibro, jejíž plný titul v českém překladě zní: Jak se státi básníkem neboli průvodce na Parnas. K. Kalocsay-G. Waringhien. Vydal Literatura mondo, Budapest, 1932. Pokládám za jeden z největších úspěchů esperanta, že tento zárok se podařil, že esperanto obohaceno o »odborný« slovník pro poesii neztratilo nic ze své logické struktury ani ze své snadnosti. Také technika rýmů se vyvinula, jsou odmítnuty rýmy koncovkové (adasismoj). O tom podrobně pojednala studie dra T. Pumpra v Ligilu 1939. A v esperantských verších je stále více poesie.

Je pro nás druh zadostiučinění, můžeme-li mezi esperantskými básníky jmenovati i Čechy: Stanislav Schulhof. Miloš Lukáš, Tomáš Pumpr, Rudolf Hromada, Karel Pič a pseudonymy Vočo a Erinazzo.

Ale cíl tohoto článku není historický přehled nýbrž polemika. Tato všechna fakta totiž vyvracejí theorii Basic English, podle níž by se mohl pomocným jazykem státi »zjednodušený« živý jazyk, který by se vědomě omezoval na vyjadřování vztahů jednodušších nebo zjednodušovaných jejich zaznamenáním. Neboť je třeba pra-

vého opaku: nástroje, který postihne složitost moderních situací právě v celé její pluralitě a který ji adekvátně vyjádří. O to usiluje jediné esperanto a jediné esperanto je toho schopno, protože není vytvořeno abstrakcí, nýbrž stále se dotvořuje novými situacemi, do nichž bez přestání vniká. Zdokonaluje se tím, že roste úkoly, jež musí denně zmáhati.

Tento článek chtěl být též chválou poesie. Proto také věnujeme v tomto čísle více místa veršům než obvykle. Ale článek není návodem k děláni veršů. K nim je třeba asi milostí boží.

Parnasa gvidlibro je uvedena »baladou vychvalující užitečnost této knihy«, jejíž každá strofa končí výstrahou

Mi ĉion donas krom genio.

Což zní česky při zachování metra (amfibrak, tři trocheje nebo čtyři a půl jambu)

○—○/—○/—○/—○/

Dám vše ti vyjma jiskru boží.

Dr. Stan. Kamarýt.

ANTONIN KLÁŠTERSKÝ:

BOTELO

(Fantaziaĵo)

Maljuna kolumbia fiŝkaptisto
John Milter, en boato revenante
de vasta maro al la bordo hejma,
ekvidis per okuloj la aglecaj
en malproksimo naĝi malhelajon,
kaj ĝi, dum ĝin prezentis ond' al ondo,
briletis jen kaj jen. Li ĉasdirektis
la barkon tuj al la makulo stranga,
ĝis persekute kaptis li — botelon.
Migrinta certe estis ĝi jam longe
tra l'oceano laŭ aspekto sia,
kaj la fiŝisto flustre ekblasfemis:
ĝi estis ja botelo nur malplena,
vitraĉo, dum lin ujo da viskio
pacigi povis. Kiu ĝin forĵetis?
Li estus ĝin al ondoj redoninta,
ĉar li ekbolis, sed vidante poste,
ke ĝi tre firme ŝtopfermita estas,
kapneis li, ĝin metis sur la fondon
de sia barko. Post la albordego
la gorĝon de l'botelo li trakasis
kaj kun mirego prenis el interne
paperan strion. Kaj li pene legis:
„La ŝipon Sea-maid trafis ŝtormo forta
sur vasta maro, kaj por ni ekzistas
nenia savo plu, torentas akvo
sur nin, jam baldaŭ ĉiuj ni mergiĝos.
Saluton lastan portas ĉi-botelo
kaj komunikon, kiu ne pereu,
ke trovis ni [jen sekvis latitudo...]
insulon belan, novan kaj senhoman.“
John Milter legis, legis li refoje
[jen ankaŭ nomo de l'ŝipestro sekvis],
kvazaŭ post sonĝo frotis li okulojn.
Ho, scias dio, kiom da ideoj
maljunan kapon lian nun traflugis.
Terpeco nova! Kaj pri ĝi li sola,
nur sola scias! Ĉu diskreti ĉion,
sur la insulon kun la siaj iri,
okupi ĝin kaj ĝin deklari sia?
Vizio loga lian menson kaptis,
kiel li reĝas sur insulo riĉa,
kiel li ĉasas, vagas tra arbaroj,
sur feloj kuŝas kaj viskion trinkas,

ordonas, regas. Mem li ekridetis
pri tiuj revoj; li ekpensis poste,
ke devas li informi la estraron,
por gajni rekompenco — tamen plue
hezitis li, ĉar la informo stranga
lin meditigis, dum li sidis sola
sur roko antaŭ la muĝanta maro:
Al la insulo ŝip' ekiros certe,
por ĝin okupi; nu, kaj kio sekvos?
Alia regno, ankaŭ ter-avida,
uzurpi volos la kaptajon karan
kaj ekmilitos. Sange koloriĝos
la maraj ondoj, sangruĝiĝos ploro
okulojn de patrinoj malfeliĉaj.
Kaj dume svarmatakos la insulon
aventuristoj oron soifantaj.
Faligos ili la arbarojn, kiuj
ĝis nun sin levis en trankvilo sankta,
kaj ili komercaĉos, serĉos, rabos,
sin trompos, batos, murdos reciproke.
Ho, estu vere, ke sur la insulo
ne vivas homoj, ĉar aliokaze
ve, ve al ili! Aŭdas mi katenojn
sur manoj de l'obstinaj sovaĝuloj,
plantejojn vidas mi jam etendiĝi,
sub batoj de bastonoj kaj de vipoj
ĝemkrioj sonas kaj fluadas ŝvito
en oron ŝanĝiĝonta. Ne eklloros
feliĉo tie, nur dolor', malĝojo
kaj pesto kaj mizer', malsato, murdoj,
teruro kaj sklaveco kaj sufero
de l' tuta mondo tien transportiĝos.
Ĉu vere? Tio ja de mi dependas! —
ekridis la fiŝisto sulkolrunta
kaj la paperon li dispecetigis;
kvazaŭ momenton tiun atendinte,
ekblovis de la maro forta vento,
la striojn prenis sur flugilojn siajn,
tiel ke ili papilie svarmis,
kaj super mar' ĝi ilin lasis. Fikse
postrigardinte ilin, la fiŝisto
la botelpecojn piedpuŝis maren.

Tradukis Miloš Lukáš.

EL VESPERAJ KANTOJ DE HÁLEK

Kanto LI.

Per oraj kordoj kiu ludas,
estimu tiun pli ol vin,
ĉar dio tian montris amon,
ke el ĉielo sendis lin.

Terure, se per rikoltmanko
kaj per la pesto punas di';
sed la plej granda puno estas,
se mankas kanto en naci'.

Kaj ne pereas la nacio,
se kantas al ĝi la poet',
kaj kant', naskita en ĉielo,
por morto estas viv-rimed'.

Tradukis Adolf Staňura.

AMARA RERIGARDO

Mi belajn versojn forĝis;
jen mi mensogis, jen la veron diris;
ofte mi vortojn sorĉis;
ofte mi pene la vivĉaron tiris.

Nenion mi tro amis
per mia koro laca kaj skeptika;
ofte mi verve flamis;
ofte mi cedis kun ridet' cinika;

nenion mi tro alte
taksis ĉi tie en ĉi tiu mondo,
kaj tute senekzalte
mi paŝis preter ĉiu horizonto.

Tamen mi ŝatis ion:
horloĝon, kiu ĉiuhore sonis;
kaj junan sinjorinon
kiun, leganto kara, vi ne konis.

POŝPOEMO

Junago estas
ĉagren'
kaj ora ŝtono.
Ŝi sin malvestas
sen ĝen'
en pavilono.

Gitaro ploras.
Gitar'
estas tentilo.
Mi vin adoras,
Korsar',
mia jarmilo!

ORDINARAJ TAGOJ

Ĉiu tago estas ovo!

Ho, disbatu ĝin!
Ene, laŭ la sortbontrovo,
atendados vin
miliono,
aŭ malbono,
aŭ vojaĝo al Bostono,
aŭ eĉ Georgin'...

Ĉio estas sorĉa ovo
jam krevonta post la kovo...
Ho, Kolumbo, rompu ĝin!

SUR VOJKRUCO

Mi rememoras, kiel timoplene
vi foje tuŝis mian vivovoĵon:
Samkiel meteor' vi venis treme
kaj vekis en la kor' tajreran ĝojon,
kiu minacis ĉion gluti prene.

Vi malavare disdonadis senton;
manĝeme pendis mi ĉe viaj lipoj,
ni timis nek sunbrilon, nek pluvventon,
ĉar ja nenio kaj nenies vipoj
kapablis skui nian firmamenton.

Sed venis kriz'! Feliĉon elserĉante
subite vojon perdis ni ĉe vojokruco:
la voj' maldekstre promesadis vante
amikajn sentojn, brue kaj kun ruzo;
la dekstra amon proponadis kante.

Ĉu amikec'? Ĉu amo? Jen dilemo!
Sur kiu voj' ni nian celon ĉasos?
Maldekstren vin, min dekstren mia emo
gvidos; post mia kor' mi blinde paŝos...
Kaj tial, ve: Neniam ĝis reveno!

Adiaŭ, mia amo!

El ĉefa manuskripto
tradukis Karolo Píč.

BRULIS LA TILIO

Ho, brulis, brulis la tilí,
tajreroj flugis ĉirkaŭ ĝi,
sub arbo sidis virgulin',
junuloj tre bedaŭris ŝin.

Ne ploru, ne bedaŭru min,
ne sola estas mi knabin',
abundas ĉie apud vi
knabinoj, kiel estis mi.

(Tiu ĉi kanto estas unu el la plej antikvaj ĉeĥaj kantoj, konservita ankoraŭ el la antaŭkristanaj tempoj, kiam la ĉeĥoj siajn mortintojn ne entombigadis en la teron, sed bruligis ilin sur lignoŝtiparo. La tilio estas, kiel sciante, la plej ŝatata arbo ĉe la Slavoj ĝenerale.) Erinazzo.

El la „Kantoj de la sklavo“ de Svatopluk Ĉeĥ

KANTO V.

Ni estas mildaj, obeemaj sklavoj,
sen timo ĉiu povas bati nin,
ni ne posedas, kion gajnis avoj,
nek la honoron — ĉiu rabas ĝin...
Vipataj kiel brut' en jugo firma,
pro fremda bono kaj plezur' —

Horo de la sklavoj:

Ni estas senrajta brutaro sensirma,
ni — sklavoj nur!

Sinjoro diras: Nur laboru, ŝvitu,
nur plugu, semu kaj rikoltu vi
pro mia gajno, ke nur mi profitu,
kaj kun amikoj ke diboĉu mi —
katenon novan por vi mi farigos
kaj novan skurĝon, jes!

Horo de la sklavoj:

Mallaŭd' eterna nin lacigas
kaj mok' sen ĉes'!

Nenion ni posedas, nur sinjoro,
por li sur kampoj fluas nia ŝvit',
krom lia pro ni ne ekzistas volo,
ĉar leĝo, rajto — laŭ lia decid'.
Mensogo pravas kontraŭ nia vero,
eĉ dio mem' ne povas helpi nin —

Horo de la sklavoj:

Ni, sklava grego, vivas en mizero
sen lim' kaj fin'.

El la ĉefa Erinazzo.

Brazila verkisto pri Ĉeĥoslovakio

S. A. Oliveira, notario en la urbo Tanabi en ŝtato Sao Paulo, estas brazila verkisto, kiu publikigas artikolojn kaj librojn pri filologio, folkloro, historio kaj geografio. La plej grava estas lia enciklopedieto (219 paĝoj 12×18 cm) de popolaj parollitroj kaj slangesprimoj el ŝtatoj São Paulo, Minas Gerais kaj Mato-Grosso „Expressões do Populário Sertanejo“, aperinta en 1940. Lia intereso pri Esperanto turnis lian atenton al nia respubliko jam post la unua mondmilito. Li korespondis precipe kun sinjoro Jaroslav Miller en Praha. Korespondante kun ĉeĥoslovakoj li kolektis diversan materialon, kiun li uzadas pro vekoj en Brazilo intereson pri ni. De s-ro Jaroslav Miller ni ricevis sekvantan artikolon, kiun ni publikigas ĝojante pri amiko, kiu scias ĝuste kompreni la faktojn. La aŭtoro estu de ni salutata per amika manpremo.

Ĉeĥoslovakio, situata en koro de Eŭropo, tuŝas per siaj limoj Germanion, Pollandon, Sovetunion, Hungarion, Aŭstrion. Ĝi estas lando, kiu jam delonge altiras mian koron.

Antaŭ la dua mondmilito mi havis en tiu ĉi lando diversajn esperantistajn korespondantojn. Leterojn, poŝtkartojn, librojn, artobjektojn, kiuj

kolektiĝis ĉe mi el tiu korespondado, mi konservas kiel sanktajn relikvojn rememorigantajn pri la karaj samideanoj el Masaryk-lando.

Kiam eksplodis la lasta milito en 1939, mia koro ekstremis. Tro potenca boto naziista stariĝis sur Bohemio, Moravio kaj Slovakio. Lidice kaj aliaj civitoj estis detruitaj. Ĉesis ĉiuj informoj el la belaj landoj, tuŝataj de akvoj de Elbo kaj Danubo. Nur post fino de la milito mi povas renovigi interrilatojn kun geamikoj el Ĉeĥoslovakujo, precipe kun Jaroslav Miller, de kiu mi ricevis mapojn, revuojn, librojn, bildojn pri la ĉefurbo Praha, nomebla sen troigado unu el la plej belaj mondurboj.

Sole Esperanto povis efektiviĝi tiun miraklon: alproksimiĝi min kun tiu heroa popolo tiom intime kaj senpere spite diversecon inter la lingvoj. Estas nia devo ĉiam danke rememori Doktoron Zamenhof, kies ideo ebligis tion. Kaj mi sendas de tie ĉi, el regionoj sudamerikaj, amikajn salutojn al la noblanima popolo de Ĉeĥoslovakio, kiu dum multaj jarcentoj konstruas sian patrujon.

KRONIKO ENLANDA

Peto pri aŭdienco ĉe sinjoro prezidento. Laŭ decido de nia kongreso ni petis en januaro pri aŭdienco ĉe sinjoro prezidento de la respubliko volante danki lin pro lia saluto al la Berna kongreso. Al la letero ni aldonis presitan memorandon verkitan de Th. Kilian. Nia peto ne povis esti plenumita. La responda letéro tekstas en esperanta traduko:

»Kabineto de la Prezidento de la Respubliko. N-ro 100101/40. En Praha la 26-an de januaro 1948. Al Esperanto-Asocio en Ĉeĥoslovaka Respubliko en Praha XIX, Uralské nám. 9.

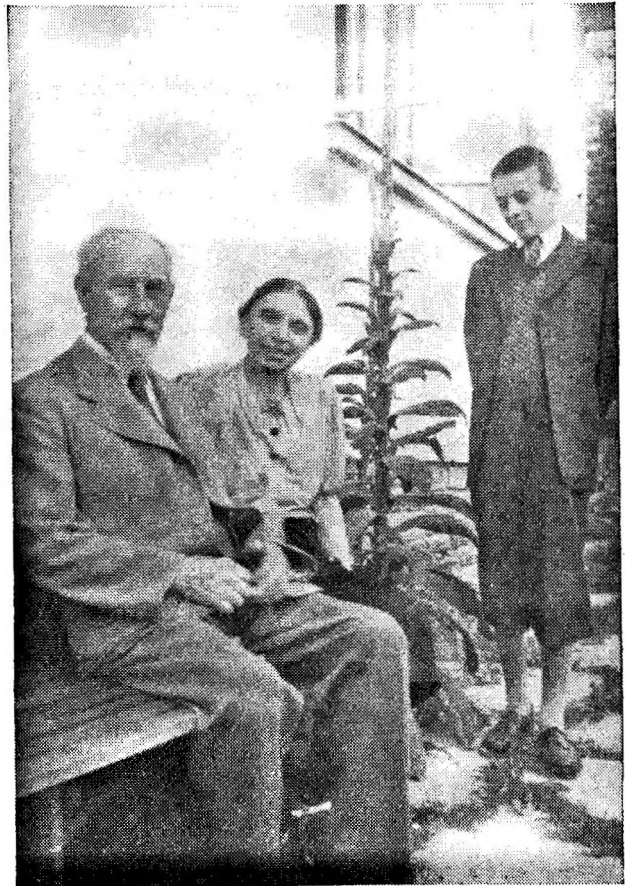
Kabineto de la prezidento de la Respubliko konfirmas ricevon de Via letero kaj de memorando aldonita, kiujn Vi sendis al sinjoro prezidento, petante samtempe, ke sinjoro prezidento akceptu Vian delegitaron en aŭdienco. La subskribita kabineto prezentis Viajn leteron kaj memorandon al sinjoro prezidento, kiu ilin tralegis kun tiu intereso, kian li ĉiam havas pri Via laboro kaj ĝiaj rezultoj.

Laŭ lia ordono ni dankas Vin elkore kaj samtempe ni petas, ke Vi en afero de petata aŭdienco sinjoron prezidenton pro troa laborado de tutŝtata signifo afable senkulpigu.

Por kabineto Dr. Matouš.«

Dua disaŭdigo de Esperantista Arto-programo el Praha la 2-an de februaro estis sub devizo: Amika kunesto kun niaj aŭskultantoj. Venis pli ol cent leteroj responde al la unua disaŭdigo. Estis citataj skribintoj aŭ diversaj partoj de la leteroj kaj oni respondadis jen per versoj de ĉefaj poetoj, jen per muziko, jen per prozo de radioaŭtoroj. Ni citu precipe deklamon de versoj el Machar (Seka psalmo) kaj el Vrchlický kaj ni laŭdu pro tiu ĉi vespero precipe la reĝisoron Bezdíček. La sinsekvo de versoj, muziko, prozo,

komento, kanto estis tre impresa kaj post duonhora aŭskultado certe neniu estis laca pro enuo. La tria programo estos disaŭdigata la 1-a de marto je la 23,00—23,30 per Praha II kaj Morava.

Theodor Ĉejka en familia rondo (13. VIII. 1944).

Al artikolo de Georges Agricola: Luzacia popolo, aperinta en »Esperanto« en majo 1947 (vidu nian paĝon 56 de tiu jaro) donis al sinjoro Bruno Gahler, estinta Ĉeĥoslovakiano, komitatano de Germana Esperanto-Ligo kaj redaktoro de ĝia »Informilo«, stimulon skribi al s-o Agricola leteron, asertatan, ke li mensogis »laŭ la konata ĉeĥa maniero«. La luzaciaj serboj ja povis en Germanio promeni en siaj naciaj kostumoj, sed ĉeĥoj en la respubliko malpermesadis al germanoj vojaĝadi en iliaj naciaj kostumoj tra ĉeĥaj regionoj. La aŭtoro respondis al sinjoro Gahler refutante liajn asertojn kaj akcentante precipe la faktojn, ke la luzaciaj serboj estis germanizitaj kaj ke Hitler tute malkaŝe deklaris la sorton, preparatan por slavoj en la germana grandimperio. La ambaŭ tre instruaj leteroj kun tre bonaj klarigoj estas publikigitaj de s-o Jindřich Černý en tagjurnalo Stráž severu el 11. II. 1948 sub titolo »Luzacio — afero de homara rajto«. La redakcio akceptu dankon pro publikigo de tiu ĉi bona artikolo kaj ĝia verkinto la gratulon.

En kunveno de Centra asocio por fremdultrafiko (Ústřední svaz pro cizinecký ruch) en Praha la 30-an de januaro parolis pri signifo de Esperanto por fremdultrafiko s-o Václav Špūr, reprezentanta Lokan Komitaton por fremdultrafiko en Doksy. Ĉeestis ĉirkaŭ 200 oficialaj delegitoj.

Ĉeĥa biografio de Zamenhof. La granda eldonejo Orbis en Praha XII, Stalinstrato 46, aperigas serion de mallongaj biografioj de renomitaj homoj en tre bela unuforma aranĝo kun la titolo »Kiu estas — « sub redakto de Jarmila Kroftová. La kolekto aperas en granda eldonkvanto tre plaĉe presita. Kiel ĝia 89-a numero aperis. »Kiu estas L. L. Zamenhof«. Verkis Julie Šupichová. (L. L. Zamenhof. Napsala Julie Šupichová. »Kdo je«, ĉ. 89. Vydává Orbis, Praha, 1947. 40 paĝoj, 13×18 cm.) La vivo de Zamenhof estas rakonta-

ta per simpla kaj akveklara stilo, kiu impresas la leganton tre profunde. Oni sentas la sindediĉon de la aŭtorino al estimo de la Majstro. La vivo de Esperanto-kreinto ne povas esti rakontata sen aludoj pri sorto de lia verko tiom intime kunligita kun ĉiuj liaj pensoj kaj celadoj. Tial estas tiu biografio ankaŭ mallonga historio de nia lingvo el ĝia plej unua epoko. En la ĉapitro titolita »Kun helpo de ĉiuj« estas impreso priskribita Zamenhofs klopodo komenci movadon, kiu ebligis kreon de intereklezia religio (li nomigis ĝin hilelismo laŭ profeto Hillel). Kortuŝa estas rakontado pri la morto de la Majstro dum la unua mondmilito, tri monatojn poste, kiam estis lin vizitinta Dr. Edmond Privat el Svislando. La edziĝo kaj geedza vivo de Zamenhof estas kortuŝaj, ĉar ili pruvas la sindediĉon de lia edzino Klara al idealo de sia edzo kaj jam supraĵa kono de tiu geedza vivo vidigas, kiom da ofereco kaj amo enestis en la koro de tiu edzino. Šupichová scias pri ĉiuj tiaj cirkonstancoj rakonti kvazaŭ ŝi kantus pri temo amata. La aŭtorino akceptu dankon de esperantistoj pro bone plenumita laboro. — La belaspekta broŝuro kostas 6 Kĉs.

Ho, nova perlo de l'kolekto „Kdo je“,
vi okdeknaŭa ĉarma volumet',
vi min inspiras ja por ĉi sonet';
mi ĝoje kaptis vin, vin legis ĝoje

kaj baldaŭ certe legos vin refoje ...
vi longe ne ripozos sur la' bret':
Dekfoje legos vin la filinet'
kaj la edzin' vin legos dudekfoje.

La aŭtorinon de la verko nova,
la karan koleginon Šupichová,
sincere laŭdu simpla mia strof',

ĉar elokvente kaj kun sento pia
al ni priskribas lerta plumo ŝia
la vivon de la Majstro Zamenhof!

11. 2. 1948.

Miloš Lukáš.

UNUA LABORKUNSIDO DE ASOCIO (Fino.)

Vortaro. Granda vortaro esperanta-ĉeĥa de prof. Filip aperos en 1948. — Eldoni grandan vortaron ĉeĥa-esperantan por 260.000 Kĉs Asocio ne povas. Ĝi provizore solvas la problemon per eldonado de mezgranda vortaro ĉeĥa-esperanta de Hromada, 160 paĝoj. La membroj ĝin ricevos por 15 Kĉs, se ili aliĝos ĝis fino de februaro. La novaj membroj por 20 Kĉs. Raška (Ostrava) opinias: Se ĉiu membro pruntus 200 Kĉs, eble la sumo 260.000 Kĉs kolektiĝus. Ĝin z atentigas, ke tiun monon Asocio povus redoni nur post jaroj, post disvendo de la vortaro. Friedrich (Brno) proponas prokrasti la aferon de granda vortaro. Vítek samopinias. Tamen, se iu profesia eldonisto estus preta ĝin eldoni, ni akceptos tion. Slavík: Sed tiam ni devos lin atentigi, ke la disvendo daŭros jarojn.

Eldoneja kapitalo. Por eldono de la granda vortaro kolektiĝis cca 25.000 Kĉs. La kunveno rekomendas uzi tiun monon por eldono de libraj tradukoj el la ĉeĥa literaturo kun permeso de la pruntintoj. Oni redonos la monon al tiu, kiu ne konsentos kun tiu ĉi uzo.

Ŝanĝo de la asocia statuto. Dum la regiona kunveno en Pardubice s-o Jandík proponis ŝanĝojn en tiu senco, ke la regionaj perantoj estu membroj de la komitato, kaj ke la regionoj estu aŭtonomaj, ankaŭ finance. Sole unu plia peranto konsentis, sed poste revokis

la konsenton, du aliaj proponis alian ŝanĝon de la statuto. Kavan (Plzeň) proponis, ke asocio havu ankaŭ „registritajn membrojn“ sen la gazeto, kun malgranda kotizo. Ing. Krajč (Tábor) proponis, ke asocio organizu nur klubojn, ne izolulojn, kaj ke dum la labora parto de nia kongreso rajtu partopreni sole reprezentantoj de la kluboj, regionaj kaj landaj perantoj.

Friedrich (Brno) atentigas pri temporaba laboro pri ŝanĝo de l'asocia statuto antaŭ la milito; li rekomendas ne malŝpari la tempon kaj fortojn pro negravaj ŝanĝoj. Eĉ se la statuto ne estas tute perfekta, la bori laŭ ĝi oni povas. — Jam nun la regionaj perantoj estas informataj pri la komitataj kunvenoj kaj rajtas ilin partopreni. — Li opinias, ke 1000 veraj agemaj membroj pli valoras ol 10.000 membroj, signifantaj nenion morale nek finance. Dr. Pumpl (Praha) prezentas juran analizon kaj atentigas pri la konsekvencoj de l'aranĝo, laŭ kiu la regionoj estus juraj personoj. Li kontraŭstaras la proponon de ing. Krajč, ĉar en nia movado ĉiu membro havu rajton paroli kaj decidi ĉe la kongreso. Vítek: Ŝanĝo de la statuto ne estas tiom grava, kiom la fakto, ke la centro nun bone laboras. Kavan konsentas prokrasti ĉiun ŝanĝon. La kunveno aprobas unuanime la prokraston.

Prof. Vlado Jukl (Bratislava) salutas en la nomo de la Slovaka Esperanto-Societo kaj detale informas pri ĝia nuna agema administra centro en Turčianský Sv. Martin. Fino de la kunsido je la 14a horo.

LINGVO

Jarosl. Mařík: Armea terminaro ĉeĥa-esperanta

Ni redonas tie ĉi Armean terminaron de E. D. Durant, aperintan en IEL-jarlibro, dua parto, 1940, kun ĉeĥaj tradukoj laŭ oficiala ĉeĥoslovaka terminaro. Estis ellasitaj terminoj ĝenerale konataj, kelkaj terminoj, kiuj ne estas en la originalo difinitaj sufiĉe precize kaj tiuj, kiuj aperas sole ĉe armiloj de britaj tipoj. La terminoj, proponitaj de s-o Durant, ŝajnas al ni tre respondaj al la praktiko kaj al la lingva uzo. Dubojn ni havas sole pri „blokhaŭso“, ĝia difino ne tro respondas al la origina signifo de la germana vorto. La terminoj signitaj per asterisko (*) estas novaj radikoj, proponitaj de Durant. La listo estas kompletigita per kelkaj novaj vortoj. (P) signifas aŭtorecon de Dr. T. Pumpr.

I. Obecná část.

biret bereto*
brannost defendo-povo, -volo
Svaz brannosti Unuiĝo (Unio) de ekster-milita(-soldata) armilservo (P)
(vy)cviĉiti trejni*
cviĉiŝte ekzerca korto, -placo
polní ĉepice falĉapo
vycházková ĉepice (se ŝtitekem) kepo
ŝtítek viziero
četa (org. část roty) plotono*
dávka (stravni) porcio
defilovati defili, preterparadi, parade marŝi
ozbrojený doprovod eskorto
chrániti ozbr. doprovodem, eskortovati eskorti
drobná válka gerila milito
družstvo (část čety) sekcio
puškový granátomet ĝrenadjetilo
heslo pasvorto
průzkumná hlídka skolta patrolo
houkatí na sirénu sireni
odhoukatí poplach, sireni sendanĝerecon
jáma (díra) granátová obus-kavo (-truo)
jednotka trupunuo
jmenovati (do hodnosti) promocii
khaki (barva) kakia
kolisavý tón sirény fluktua sirensono
krýti s boku jednotku flanki trupon
křídlo (bočný útvar; letadla) alo
polní (převozná) kuchyně kuira ĉaro
polní kukátko binoklo
lemovka galono
pevnostní linie fortikaĵa linio
mateřská loď letadlová aviadilporta ŝipo
mina (pozemní, vodní) mino
minomet bombkanono
jídelní miska ĝamelo
mošna kromsako
oddíl (jednotka) trupo
oddíl (část pluků různých zbraní) taĉmento
osvětlovací raketa lumraketo
odvésti rekrutiĝi
padák paraŝuto, falsirmilo
palba dělostřelecká kanon-ado, -bombard(ad)o
služební pás (lid. „dohoda“) balteo
pátrač skolto
plamenomet flamjetilo
slavnostní pochod parada marŝo, defil(ad)o
pochodovati při přehlídce paradi (v. defilovati)
pochodovati volným krokem marŝi sentakte
pochodový proud (marš)kolono
ponton pontono
posíční válka pozicia milito
postavení pozicio
postupovati (terénem) avanci*
prozkoumatí, provéztí průzkum skolti
průrazná střela kiraspika kuglo
předvojenská výchova antaŭsoldatiĝa eduko (P)
přehlídka revuo
přehrada balonová (ochran. balony) balon-barilo, -baraĵo
puma bombo
— zápalná bruliga (incendia)
— časovací fuzea
— plynová gas-

— průrazná kiraspika
rekvírovati rekvizi*
rozčleniti, rozvinouti (do sledů) deploji*
sběhnouti dizerti
sbor armádní (několik divisi) armea korpuso
sled linio
palba bočná (do zákopů) enfil(ad)o
palebný sled paflinio
služba deĵoro; (v širším smyslu) serv-o, -ado
— protiplynová kontraŭgasa servo
— pozorovatelská observa
— zdravotnická sanitara
— strážní (hlídková) sentinela
součinnost (mezi zbraněmi) kooper(ad)o
spojka kuriero
stáhnouti se (v pořádku) retiriĝi
stanoviště posteno
státi, býti na stanovišti posteni
postaviti (muže) na stanoviště postenigi
přední, předsunuté stanoviště antaŭposteno
postavení předních stráží, přední stráže antaŭposteno
garda
pásmo pozorovací předních stráží antaŭposteno observa
polní stejnokroj batala uniformo
vycházkový stejnokroj parada uniformo
stráž(ný oddíl) (malá jednotka) pikedo
— větší, též garda gvardio
strážní budka postena budo, sentinela budo
státi na stráží gardostari
strážný (osoba) sentinelo,* gardostaranto
místo obchůzky strážného sentinela paŝejo
řetěz stráží kordono
střela (v širším smyslu) pafajo
— (v užším smyslu) kugl(eg)lo
— svítící flamkuglo
střelec pafisto; fusilisto
styk interkontakt(ad)o (P)
styk a spojení kontaktado kaj servo de komunikiloj (P)
stýčný důstojník porkontakta oficiro (P)
svah před palebním sledem glaciso
světlomet lumjetilo
tábořiti (pod stany) tend(ar)ji; (bez stanů) bivaki
utábořiti se halti tendare; ekbivaki
torba paksako, tornistro
tvář; útočiti v rozčleněném (semknutém) tvaru ataki en disa (densa) ordo
nbytovatel furiero
úderný oddíl sturmtrupo
ukázněnost disciplinemo [densa
útvár formacio; bojový batala; rozčleněný disa; semknutý
velitel (nejčastěji) estro: sekciestro, rotestro; komandanto
voj (obecně) trupo, armeparto
předvoj antaŭgardio (avangardo)
zadní voj postgardio (ariergardo)
bočný voj flanko gvardio
vrhati pumy bombi; bombardovati bombardi
vyhlásiti stav obležení deklarati sieĝan staton
vykliditi evakui (teritorion)
výzbroj armilaro
zaminovati (pod-) mimi
zastírati kamuflí*
zatemniti nigrumi
zaujmouti stanoviště ekposteni, posteniĝi
závodčí sentinelestro
zbraň střelná paf(arm)ilo; sečná hakbat(al)ilo
země nikoho nenieslando
zteč sturm(ad)o; útočiti zteči („na bodák“) sturmi

II. Část speciální.

granát (ruční) ĝrenado; (dělostřelecký) obuso
iniciátor (kombin. rozbuška) iniciatilo
pojistka sekureca stifto
pojistný klíč sekureca helico
pouzdro na trhavinu eksplodaĵa ujo
roznětka prajmo
rozbuška eksplodigilo; eksplodiga prajm(a)jo
tělo šelo
trhavá náplň eksplodaĵo
úderka frapilo

zaoblený (dělostřelecký granát) ogiva
zapalovač, zapalovací zařízení fuzeo
— nárazový frapíuzeo
— časový tempfuzeo

k u l o m e t („lehký“) (angl. typ čs. původu) brenpafilo
(„bren“ je zkratka z „Brno“ a zač. písm. angl. města)

pažbička firmtenilo
podstavec stativo; starilo
předsuvná tyčinka resalta stango
předsuvná zpruha resalta risorto
rukojeť hlavně movebla anso
žlábek pro vodičko podavače kartočaj gvidkaneloj
vyhazovač eljeta kliko
zásobník magazeno
závorník kulasbloko
nábojový pás (u těž. kul.) kartoča rubando, r. da kartočoj

Společné výrazy pro kulomet i pušku:

botka šuo
hlaveň paftubo
nábojní komora kulaso
mířidla celkalkuliloj:
muška antaŭa (buša) celilo
hledí malantaŭa (kolba) celilo
řemen portrimeno
spoušť ellasilo
lučičk spušťadla ellasila ponto
spoušťová páka vekto
úderník čano
úderníková zpruha čana risorto
zasunutý náboj pafota kartočo
zápalník čanpinto, frapilo
závit hlavně (rýha) paftuba kanelo

l e t e c t v í aviado

letectvo aviadistaro; (zbraň) aviad-, aer-, flug-armeo
letiště aviadejo, aerodromo
přistávací plocha flugkampo
rozjezdová plocha kurejo
letadlo aviadilo
bojové batala
námořní mara
spojovací koopera
stíhací časa
zvědné (průzkumné) skolta

t r u p korpo

ocasní křídlo vostalo
letecký útok, nálet flugatako; útok ze vzduchu aeratako
nálet hloubkový tersalta flugatako
— nízký malalta
— výškový alt(nivel)a
útok střemhlav (flug)plongŭa atako
bombardovatí střemhlavým útokem plongbombi
průzkumný let skolflugoj
říditi letadlo piloti
naslouchací přístroj (proti let.) aŭskultilo
plachtiti glisi*
kluzák, větroň glisilo
ztroskotati terfrakasigi

p l y n o v á maska gasmasko

dýchací trubice spirtubo
filtr filtrilo
úplná maska (gumová část masky) vizaĝoŝirmilo
upevňovací páska rimeno
vdechovací ventil enira klapo
vydechovací ventil elspira klapo
zorník okuldisko

n á b o j kartočo

nábojnice (pušk. náboje) kuglingo; (děl. náboj) obusingo
zápalka prajmo
zápalná slož explodema substanco

p l y n y (bojové) (venen)gasoj

dušivý asfiksia
puchýřotvorný bruliga
szotvorný larmiga
plynový poplach gasalarmo; - oblak -nubo
rozstřikovač plynu gasŝprucilo

p u š k a fusilo

krk pažby (kolba) talio

páskový zásobník (-ček) (jen u pušky) kartoča ŝargilo
podavač (pero podavače) magazena risorto
šchránka s podavačem fusila magazeno (u čs. p. nikoliv „zásobník“)

z á c h y t pro nasazení bodáku bajonetfiksiloj

z á v ě r fermilo
(další viz „kulomet“)

v o j e n s k é stavby armeaj konstruajoj

(ú)kryt (zděný neb betonový) blokhauŝo
zadní násyp zákopu paradoso*; přední - - parapeto
okop pro dělo proti letadlům kontraŭaviada kanonputo
ostnatý drát pikdrato
překážka z ostnatého drátu pikdrata barilo
drátěný čtyřbran pikdrata stablo
drátěný válec pikdrata rulajo
nůžky na ostnatý drát pikdrata tondilo
otep proutí faŝcino
pevnost fortikaĵo
pevnůstka (polní) reduto
podkop mino; minsapeo
pohyblivá překážka bariero
rošt (na dně zákopu) paŝkrado
sapér sapeisto; sapovati (podkopávati) sapei
sapy sapeoj
stanový kolík keĵlo
stanová podpěra (tendo)foŝto
upevňovací provázky (stanu) strečaj ŝnuroj
střelecký stupeň pafŝtupo
štolá, štolový úkryt (subtera) galerio
traversa (zákop) traverso
úkryt, skryt ŝirmejo; (kontraŭbomba) rifuĝejo
zátaras-a, -iti barikad-o, -i

t h e o r i e střelby

(za)mířiti celi
dostřel traŝdistanco
dráha střelby trajektorio
přeložení záměrného bodu traŝkompenso
střelba přímá (nepřímá) vid-celado (blind-celado)
úchylna (dráhy střelby) devio
záměrný úhel celangulo

t a n k y

tančík tanketo
tank střední mez(pez)a tanko
tank lehký (těžký) malpeza t. (peza t., tankego)
skříň tanku hulo
věž (tanku) tureto
kolejový pás raŭpo
články kolejového pásu raŭperoj
široký článek kolejového pásu ŝuo
hnací řetězové kolo vetura dentrado
vodící kolo libera dentrado
nosné vozíky stabiligaĵ (dent)radoj (duope sur boĝio)
obrana proti útočné vozbě (OPŮV) kontraŭtanko defendo
protitankový příkop tankfoŝajo
protitankové dělo kontraŭtanko kanono
tanková past kontraŭtanko kaptilo
železné nosníky (protitank.) ferstangoj
rota tanků tanka eskadrono
útočná vozba tanktrupoj; tankaro
vozová hradba (Žižkova) veturila ŝanzo (Dr. Kamarýt)

v o z y :

zdravotnický ambulanca
cisternový benzinporta
na střelivo municia
karoserie (korba) vagono
rám framo
kamion kamiono
radiokára radiočaro

z d r a v o t n i c k á služba sanitara servo

zdravotnictvo sanitara korpuso, sanitaraĵo formacioj
osoba zdravotnické služby sanitaristo
materiál (vybavení) pro první pomoc unuahelpa ekipo
deska na zlomeniny splinto
nemocnice hospitalo
nemocniční hospitala (automobilo, vagonaro, ŝipo)
obvaziatě ambulanco
polní nosítka (pro raněné) brankardo
sběrač (nosič) raněných brankardisto

Překlad 14. textu:

Nia agado¹ dum la milito vekis² en Okcidento la impreson, kvazaŭ ni estus preparantaj (nin) subite transiri³ de nia antaŭa orientiĝo⁴ laŭ la okcidenta kulturo al orientiĝo laŭ la t. n. kulturo orienta. En tiu senco mi opiniis kaj opinias,⁵ ke — simple — la demando⁶ estis, kaj nun de-nove estas, metita⁷ tute malĝuste. Ne temis kaj ankaŭ nun ne temas⁸ pri ŝanĝo⁹ de ĉi tiu kultura orientiĝo. La kultura evoluo de la nacio ne estas valorajo, kiun oni interŝanĝas kiel jakon, kaj absolute¹⁰ ne de unu tago al la alia, aŭ de unu jaro al la alia, kaj laŭ ia tiumomenta¹¹ politika reĝimo. La kultura evoluo de la nacio estas centjaraj valorajoj, kiuj kreiĝas¹² dum tutaj jarcentoj¹³ kaj ne malaperas,¹⁴ konstante¹⁵ evoluas¹⁶ kaj nur iom post iom,¹⁷ kaj tre malrapide, adaptiĝas¹⁸ al novaj kulturaj faktoj kaj valoroj. Tia estas la sociologia evoluo de ĉiu nacia kulturo; en tiu senco paroli pri ŝanĝo de nia kultura orientiĝo estas simple nescio kaj senprudentaĵo. Cetere, en nia kultura evoluo neniam ĉesis validi¹⁹ unu granda fakto, kiu de ĉiam ekzistis²⁰ kaj ekzistas, t. e. ke ni ĉiam konscie²¹ nin direktis²² laŭ tendenco ĝenerala²³ kaj tut-homara, do ne sole laŭ la evoluo kaj progreso okcidenta, sed ankaŭ laŭ la progreso kaj evoluo orienta. Kaj pro tio la problemo enhavita²⁴ en la demando: „Okcidento aŭ Oriento?“ estas por ni konscie²¹ kaj klare solvata per la respondo „Okcidento kaj Oriento“. (Dr. Edvard Beneš: „Memorajoj“.)

NI LEGIS

La artikolo de prof. J. Hendrich pri Komenský kaj lingvo internacia, kiun ni publikigis sur paĝo 50 de pasint-jara jarkolekto, estas siaspeca sensacio. Ĉar ĝi dokumentas, ke Komenský ne sole antaŭdiris eblecon de lingvo internacia, sed ke li mem ellaboris efektivan projekton de lingvo internacia. Kvankam tiu projekto restis ĉe komenco, tamen la fakto mem estas tre grava. Tial ni kontente enskribas, ke „Esperanto“ de januaro represis tiun artikolon el nia revuo.

Kiamaniere okazis, ke ano de Disman-floro eklernis Esperanton rakontas ĉarme gesinjoroj J. Brownlee en La Nordano (Bulletin of the North-Eastern Federation of Esperantist) en septembra n-ro. Kiam venis la Disman-floro en Newcastle, en decembro 1946, invitis gesinjoroj J. Brownlee junan anon de la floro, ĉar ili, fidelaj aŭskultantoj de la esperantlingvaj disaŭdiĝoj el Praha, interesiĝis pri ĉio, kio koncernis ĉeĥojn. La juna viro, s-ro Jiří Valenta, parolis iomete angle, kaj estis tre surprizita, kiam post vespermanĝo liaj gastigantoj malfermis radion por aŭskulti el Praha la disaŭdiĝon en Esperanto, kiun la gasto el Praha ne povis kompreni. La prezentado de la Disman-floro en la koncertejo tre plaĉis al gesinjoroj Brownlee kaj ili rekomendis al la juna kantisto, ke li proponu, ke la floro, prezentanta kantojn diverslingvajn, aldonu ankaŭ kanton en Esperanto. Ili skribis al Radio-Praha, estis kun danko cititaj en disaŭdiĝoj, kaj en majo ili aŭdis el Praha du kantojn, kantitajn de la Disman-floro esperantlingve. Kaj fine la 5-an de junio 1947 venis al mikrofono s-ro Jiří Valenta kaj parolis en perfekta bela Esperanto. „Parolante al ni angle, li vere estis fremdulo; sed parolante Esperanton, ŝajnis, ke li jam ne estis fremdulo sed samideano sen ia fremdeco, tamen estis la sama voĉo, kiun ni facile rekonis.“ Gesinjoroj J. Brownlee akceptu dankon pro la priskribo de tiu ĉi aventuro. Ĝi rolas ekskluzive en regno de ideoj, sed ĝuste pro tio ĝi estas drameca. (Kt)

Germanio. Restariĝis en la brita, usona kaj franca zonoj Germana Esperanto-Asocio (GEA) kun sidejo en München. La unua landa kongreso okazas dum pentekosto 1948. Tuj poste okazos Internacia Junular-kunveno en Alpoj. La Junular-sekcio de GEA invitas ĉiujn junulojn partopreni en ĝi. Partopreno kaj vojaĝo en Germanio estos

Poznámky:

¹ sinten(ad)o, agadmaniero; ² elvokadis; ³ kvazaŭ ni intencus transiri; ⁴ orientado; de nia okcidenta kultura orientiĝo (oni sin orientas, orientiĝas en arbaro laŭ musko sur la arbotrunkoj, en nekonata urbo laŭ tramlinio) — orientada = orientaĉni; ⁵ juĝis; ⁶ problemoj; ⁷ la demando estis prezentita; ⁸ ne temis kaj eĉ hodiaŭ ne temas pri...; „nek“ jen ve spojení ne — ne nebo nek — nek = ani — ani (la afero ne estis kaj ankaŭ nun ne estas ŝanĝi tiun ĉi kulturen orientadon); ⁹ nikoli; modifo = pozmenění; ¹⁰ nepre, tute; ¹¹ zde též; ĵusa = kja ĵus ekzistis. Okamžitý = okamžik trvající = momenta; okamžitý = hned nastávající = tuja (tuja helpo, tuja operacio; momenta paŭzo); ¹² formiĝas; ¹³ epokoj; ¹⁴ ne forpasas, ne pereas; ¹⁵ daŭre, senĉese; ¹⁶ disvolviĝas; ¹⁷ sinsekve; ¹⁸ konformiĝas, akomodiga; ¹⁹ neniam perdis la valoron; ²⁰ ĉiam daŭris... ²¹ ne: science = svědomitě; ²² ni sekvis la tendencojn ĝeneralajn; ²³ universala; ²⁴ entenita.

Překlad zaslali nám tito ĉtenáři: Jos. Eliáš, Kundratice v Kruš. horách; Ant. Hladík, Kostelec n. L.; J. J. Horák, Měšice u Prahy; Ant. Jančík, Pardubice; Štěpánka Jelínková, Praha; Ludmila Kavková, Přerov; Ing. Jos. Kochman, Praha; Anna Konopová, Praha; Jan Kožušník, Kunčice-Ostrava; František Kuba, Olomouc; Alfred Maccek, Pulgáry; František Mílek, Karlovy Vary; Dal. Mrázek, Zlín; František Pospíšil, Olomouc; Jul. Procházka, Rajhrad; Fr. Ryba, Chlumeč nad Cídl.; K. Schleifer, Hronov; Ant. Schöblová, Beroun; František Schwarz, Sezimovo Ústí; M. Vadasová, Olomouc; Jan Zdvihal, Týnec nad Sázavou. — Celkem 21 ĉtenářů, tedy číslo opět velmi vysoké. — Z nejlepších překladatelů vylosován p. František Kuba, Olomouc, jemuž posíláme knížku.

senpaĝa por eksterlandanoj. Turnu vin de nun al GEA, München 23, Postfach 47. (Bulteno de Reĝa Belga Ligo Esperantista, dec. 47, 19, avenue Montjoie, Bruselo.)

Niaj aŭstraliaj amikoj estas malproksimaj de ni, sed mirinde akrevidaj. Jen, kion diras „Kohero“ en la ankaŭ cetere simpatia revueto La Rondó, oficiala organo de la Aŭstralia Esperanto-Asocio (oktobro 1947): „...La E-a movado estas, inter aliaj, bona kaŝloko. Kondutas kiel internaciemaj, pacamaj, progresemaj miloj, kiuj antaŭ nelonge kriegis gorgoŝire: Heil Hitler! En la eŭropa E-a movado sendube estas multaj, kiuj ege dezirus, ke ilia „bruna“ pasinteco forneniĝu el la memoro.“ Precize opinio de ni, kiuj sidas najbare. Kaj jen klarigo, kial subite aperis 5000 organizitaj esperantistoj germanaj, kiom estis neniam antaŭe. La sama numero raportas detale pri vizito de ges-roj Hanks el Melbourne en okcident-aŭstralia urbo Perth kaj pri aktiveco de tiu ĉi esperantista paro, kies restadon en Praha en 1938 ni tiel ŝatas rememori. Aliaj artikoloj de tiu numero: Pri korespondado, Sovetio kaj Esperanto. Spirito kaj sprito neofte troveblaj en esperanta gazeto. (G)

Leĝan terminaron, publikigitan en la Jarlibro de UEA 1946, kritikas kompetente E. A. H. en novembro numero de Esperantobladet, Oslo. (G)

Ke niaj gazetoj dediĉu pli multe da spaco al temoj ne-esperantaj estas atentinda propono de nia membro Emil Zavadil, presita en (lasta) numero de novembro 1947 de Paco kaj Justeco, multobligita organo de la E-grupo en Brugge. (G)

Pri politikaj okazintaĵoj en Fora Oriento informas detale multobligajo, enhavanta multajn detalojn ĉe ni apenaŭ konatajn. Artikoloj: La naskiĝo kaj kreskado de Ĉina Demokratio-Ligo; Ĉu vi scias, ke Malajo mortis unutage? Pri la fondiĝo de Sud-Orienta Azio-Ligo. Niaj aziaj amikoj informas laŭ tiu ĉi taŭga maniero la mondon pri siaj problemoj. La cirkulero finiĝas per rimarko: „Ni deziras kompreneble ricevi de vi ian ajn rekompencojn aŭ bonan novaĵon,“ sed oni forgesis noti la adreson. (G)

Detalan trarigardon de la Tutmonda Adresaro, aperintan en Vieno, sekvis konstato de plej gravaj eraroj en tiu verko. (Arbetar Esperantisten, Stockholm, nro 12/1947.) (G)

Tiel nia neŭtraleco estas klara. Neŭtraleco, jes! pri religiaj, pri rasaj, pri politikaj, pri sociaj, pri ekonomiaj, pri sportaj kaj intelektaj organizaĵoj, formantaj la vastan demokratian kaj laboristan movadon de nia lando. Sed neŭtraleco pri faŝismo? Neniām! Pri la instigantoj de nova milito? Neniām! Pri trustoj, malamikoj de la popolo? Neniām!

Ankaŭ ni rompis kun tiu fiaskiĝinta esperantismo, kiu prezentis Esperanton kiel magian panaceon al niaj malfeliĉoj. Cetera la senkompataj batoj de la eventoj disrompis ĉi tiun idealisman eraron, kiu tiel grave malutilis al daŭra sukceso de Esperanto. (R. Lebrun en La Esperantista laboristo, jan.-febr. 1948.)

Poemo de Vrchlický Burchiello en traduko de Miloš Lukáš kaj tri originalaj poemoj de Karolo Pič aperis en 1/2 numero 1948 de Literatura mondo. El la cetera enhavo ni enskribu tre bonan redonon de Fadjejev-preleĝo pri „La vojo de la sovjeta literaturo“. En la rubriko Lingvo finas K. Kalocsay pledon por ĝusteco de akuzativo post prepozicio „po“. Li persistas ĉe la ekskluziva ĝusteco de: Mi donis al la infanoj po unu (po du) poemojn, same kiel oni ĝuste diras: Mi vidis tie ĉirkaŭ 30 homojn.

DIVERSAJ SCIIGOJ

Troa fervoro malutilas. Tre malbonan impreson pri nia movado, pri la organizo kaj disciplino de la esperantistaro havas centraj aŭtoritatoj, precipe ministerioj, se ili ricevas alvokojn, pet-skribojn, rezoluciojn de sendisciplinaj individuoj aŭ de lokaj grupoj pri komunaj aferoj, kvankam ekzistas tutŝtata organizaĵo, Asocio.

En bonorde organizita movado povas ĉiu individuo, unuopulo, paroli sole en sia propra nomo, ne en la nomo de la tuta movado, ĉiu loka grupo povas rilati kun lokaj aŭtoritatoj, sed ne kun la centraj, al kiuj sin turni en la nomo de ĉiuj estas devo kaj rajto de nia centra organizaĵo, de Asocio.

Tia malĝusta procedo faras ĉiam malbonan impreson kaj ĝi povas ofte kaŭzi grandajn malutilojn, ne rigardante mokojn de oficistoj. Via intenco estas certe bona, sed la rezultato povas esti malbona. Tial: se vi havas genian ideon, ĉiam antaŭe serĉu interkonsenton kun via Asocio!

B. Bonkonsilanto.

Aŭtoĉaro al Universala Kongreso en Malmö. Nia Asocio komisiis Fr. Pytloun el Hradec Králové organizi karavanon al Universala Esperanto-Kongreso. — Ĉiu esperantisto deziranta viziti Universalan Kongreson en Malmö devas nepre posedi skriban inviton, subskribitan de ĉeĥoslovaka konsulo en Svedujo. Nur poste, kiam vi posedos tiun inviton, anoncu vin ĉe Fr. Pytloun, Hradec Králové II, Zamenhofova 1010, kiu sendos al vi pluan liston, necesan por ministerioj en Praha. — Proksimuma elspezo per la aŭtoĉaro estas: Aŭtoĉaro forveturos el Praha kaj bileto tien kaj reen tra Germanujo (Usona zono) kaj Danujo kostas 2800 Kčs, kongreskotizo 400 Kčs, privata loĝejo 400 Kčs, manĝo dum unu semajno 1200 Kčs. Enskribo 100 Kčs. — En la aŭtoĉaro povas veturi sole 31 personoj. Do ĝis fino de majo ni devas havi ĉion preparitan, antaŭ la Sokol-kongreso. Pro tio faru viajn decidojn jam hodiaŭ.

Pri nia revuo skribas abonanto Marinko Gji-voje en Zagreb: Mi sentus grandan mankon, se

Unua postmilita kongreso de esperantistaj maristoj okazos la 29—30-an de majo en la ĉarma normanda haveno Fécamp samtempe kun la Regiona kongreso de normandaj esperantistoj. (Franca Esperantisto nov./dec. 1948.)

Pri Kroměříž kaj ĝia esperanta prospekto raportas The British Esperantist jan./febr. 1948. Ĝi notas, ke enestas interesaj datoj, sed ke la adreso mankas. (G)

Renovigo, Meksiko, aperis en januaro 1948 lastfoje. Post 14 jaroj pro malsano ĉesas la meksika pioniro Jesus Amaja la eldonadon. (G)

Pri ni skribas jugoslava esperantisto Viliam Pogašek el Bjelovar en artikolo „Esperantistoj en Ĉeĥoslovakio“, aperinta en la Suda Stelo de jan. 1948. Al ni ŝajnas, ke la jugoslava amiko tro flatas nin. (G)

Konferenco Pariza 1948 prokrastita. En Franca Esperantisto de jan. 1948 ni legas koncizan noton franclingvan, ke la Internacia konferenco pri politikaj, ekonomiaj kaj intelektaj problemoj de nuna tempo, kiu estis preparata por pentekosto 1948, estis prokrastita al tempo pli konvena. (G)

mi estus sen »Esperantista«, ĉar ĝi fariĝis tiel belaspekta, altnivela kaj interesa, ke ĝi miaopinie staras sur la sama nivelo kiel »Heroldo«, »Literatura mondo« kaj »Internacia kulturo«. — Ni dankas al jugoslava samideano pro liaj vortoj kaj ni klopodos daŭre plibonigi nian revuon.

Internacia muzikfesto en Llangollen, Kimrujo, Britujo, la 15—20an de junio 1948, dissendas prospektojn esperantlingvaj. Ĝi estos entreprenno tre impona. Estos konkursoj de Adoltoj fi-oroj, de solo-kantantoj, de trioj, de junuloj kaj de popolkantoj kaj popoldancoj. La konkurantoj devas esti amatoroj. La aliĝo estas akceptataj ĝis 13-a de aprilo ĉe Esperanta sekretario Karola Rossetti en Ponciau, Wrexham, Britujo. La aranĝantoj meritas ĉian subtenon. Almenaŭ salutpoŝtkarton! Sed kiu povus konkuri en solo-kantado, petu informojn pluajn! Li provu sian ŝancon!

Esperantista societo »Bude Borjan« en Zagreb aranĝis la 16an de jan. duan »Ĉeĥoslovakian vesperon« sub la devizo »Ni invitas vin al vojaĝo tra Ĉeĥoslovakio«. Zdenka Antoŝ kaj Lucija Borĉić rakontis tre interese pri la naturbelajoj, pri la kulturo kaj parte ankaŭ historio de ĈSR. La vespero komencis per la ĉs. himno kaj inter la rakontadoj aŭdiĝis komponaĵoj de Smetana (el Vendita fianĉino), Dvořák (Humoresko) kaj Fibich (Poëm). Per popola kanto Fluas akvo, fluas adiaŭis la jugoslavaj »ekskursantoj« Ĉeĥoslovakion, forlasante ĝin ĉe Bratislava sur Danubo. — La vespero, en kies kadro estis aranĝita ekspozicio pri Ĉeĥoslovakio, estis vizitita ankaŭ de la ĉs. ĝenerala konsulo d-ro Brtník kaj de la prezid. de Česká beseda, s-ro Tomášek.

Ĉcete se odvděčiti svému zahraničnímu dopisovateli? Ĉcete, aby váš přítel v cizině byl o hnutí u nás dobře informován? Předplatte mu náš časopis! Předplatné pro tento účel jen 50 Kčs poukažte na účet psp. 9.602, jeho adresu napište zřetelně na rub složenky.

Skolta Esperantista Ligo. Post la kunveno de provizora komitato de SEL dum Jamboreo en Francujo okazis nova kunveno de la membroj dum novembro en Londono. Oni elektis novajn funkciulojn de la Centra Komitato de SEL, kies fondinto estis antaŭ 30 jaroj fratulo AVOTO, A. W. Thompson. Honora prezidanto Norman Booth, prezidanto D. H. Davis, ĝener. sekretario F. N. Blythe, helpsekretario F. D. Murphy, honora kasisto J. H. Westcott. Ĉar skolto estas homo de ago, ni ne volas longe raportiti. Ni kredas, ke ĉiu skolto-esperantisto, skoltino esperantistino aliĝos al sia propra internacia organizaĵo Skolta Esperantista Ligo. Detalojn petu de Esperanto fako de Junák, Praha II, Havlíčkovo nám. 28, aŭ de via SEL-agento St. Lešinger, Praha-Pankrác 356. — Gvidanto de skolta komisiono: Fr. Buhr kaj St. Lešinger.

Esperantista poŝkalendario 1948 baldaŭ estos disvendita. Rapidu per via mendo. La konkurso, anoncitan en nia 10a numero, partoprenis multaj samideanoj. La premion gajnis J. Zdvihal, Fr. Mančík, V. Saliva, K. Toman kaj F. Patera. — Ni preparas novan eldonon por la jaro 1949. Por ke ĝi estu kiel eble plej perfekta kaj laŭ ĉies plaĉo, bonvolu al ni sendi ellaboritajn proponojn aŭ temojn ĝis 15. aprilo 1948. La plej bonaj proponoj estos rekompendataj. Adresu ĉion al Frant. Pytloun, Hradec Králové II, Zamenhofova 1010.

El nia oficejo. La administracio de la gazeto dankas al ĉiuj, kiuj jam sendis la membran kotizon kaj faciligis tiel ĝian laboron. Por ke ni povu fiksi la eldonkvanton, estas tre necese, ke ĉiuj membroj sendu la kotizon kiel eble plej baldaŭ. Uzu pagilon 9.602, almetitan al la 10-a numero. Ankaŭ la kluboj estas petataj tre baldaŭ sendi la liston de siaj membroj 1948. Ĉiuj funkciuloj kaj regionaj perantoj estis petitaj sendi raporton pri sia agado kune kun la listo de siaj elspesoj. Ne ĉiuj sendis. Ili ne prokrastu tion!

Slovníková příloha k tomuto čísle není připojena — zato 3. číslo bude obsahovat 32 stránek slovníku.

Základní členský příspěvek Svazu esperantistů ČSR jest až na další Kčs 70.— za kalendářní rok. Časopis obdrží členové úplně zdarma. Neodkládejte placení příspěvků, poněvadž nemůžeme zaručit, že během roku budeme moci dodat dosud vyšlá bezplatná čísla. — Členství ve Svazu přináší další výhody. Žádejte informace na adresu: Svaz esperantistů ČSR, Praha XIX, Uralské náměstí číslo 9.

ESPERANTISTA VIVO

Naskiĝis al nia membrino Anna Kubinová en Hradec Králové filino Evička. Esperantista klubo en Hradec Králové kaj EAČSR sincere gratulas al la ĝeedszoj Kubin.

Le Reĝa Ĉeĥa Societo de Sciencoj en Praha elektis la 7. II. 1948 inter siaj 12 novaj membroj ankaŭ profesoron de Alta Teknika Lernejo en Praha inĝ. dr. Theodor Ježdík, kiu estas malnova membro de nia Asocio. Nia eminenta samideano akceptu nian sinceran gratulon.

Mortis Ferdinand Votrubeč, la 6. 2. 1948. Longjara esperantisto, membro de E. K. Praha kaj de nia Asocio. Kiel poŝta ĉefsekretario li laboris por E-o en la poŝtistaj rondoj. Estrarano de la Internacia Ligo de personaro en poŝto kaj fervojo. En aŭtuno 1947 sam-o Votrubeč — 75jara — sukcesis interesigi pri eldono de la ĉeĥoslovaka numero de Interligilo kvar ministeriojn kaj la ĝeneralajn direktorojn de poŝtoj kaj de fervojoj. — Li estis enterigita la 12. II. en arbara tombejo de urbo Písek. — Al s-ino Blažena Votrubečová ni esprimas nian sinceran kunsenton.

Mortis. Esperantista pioniro Albin Neuzil, ekslernejestro en Olomouc, honora membro de la Esperantista Societo en Olomouc kaj ĝia longjara prezidanto, mortis 65-jara 19. II. 1948. La funebra ceremonio okazis 24. II. en la olomouca krematorio. Honoron al lia memoro!

INFORMOJ DE NIA LIBROVENDEJO

Leterpaperojn kun Esperanto-stelo uzu ĉiam en via korespondado, ne sole en rilato kun esperantistoj. Cent leterojn kun kovertoj kun nova brila desegno de Dolfa Bartošik liveras afrankite por 100 Kčs nia librovendejo.

Kiu mendas senpere en eksterlando librojn, gazetojn, anoncojn aŭ ion ajn, devas mem zorgi pri pago kaj prizorgi mem la necesan permeson de Nacia banko. Ni ne akceptas pagojn por tiaj mendoj, eĉ se vi estis el eksterlando komisiita pagi al ni.

Afrika Revuo. Abonprezo 80 Kčs. Kiu pagis 75 Kčs, povas al ni okaze sendi la reston.

Nove alvenintaj libroj (recenzo sekvos):

Lajos Zilahy, **Printempo de Morto.** Trad. Ladislavo Somlai-Spiereer. Eld. Eldona Societo Esperanto, Fack 19071, Stockholm 19. 122 pĝ 13 × 20 cm. Prezo sv. kronoj 6.50 broŝ., 7.25 bind.

Alla Kardec, **La Evangelio laŭ spiritismo.** Trad. Ismael Gomes Braga. Eld. Brazila Spiritisma Federacio, Avenida Passos 30, Rio de Janeiro. 432 pĝ 14 × 19 cm. Prezo ne montrita.

KORESPONDI DEZIRAS

M. Hristov, ul. Bori-Mečka 38, Ruse, Bulgario.
Dimčo Haĝi Petrov, ul. 6. septemvrij, Aitos, Bulgario.
F-ino Janie Saurén, Villa Clémence Isaure 2 Av. Désabrois, Nice, Francio.

33-jara oficisto de la Danaj ŝtatarvojoj, urbestarano, komunisto, dez. korespondi per leter., PK k. s. S-ro Knud B. Astrup, Ymersvej 32, Randers, Danio.

Juna dana oficistino f-ino Ebba Knudsen, Sigsgaardsvej 2, Kristrup-Randers, Danio.

22-jara librotenisto s-ro Zimányi Tibor, Jánosháza, Vas. m. Hungario.

25-jara terkulturisto s-ro Tanno Kostianen, Ruolahti, Kuhmoinen, Finnlando.

Francaj infanoj 10—18-jaraj kun infanoj de nia lando. Skribu en Esperanto aŭ ĉeĥlingve, sed en lasta okazo aldonu esperantan tradukon. Sendu al Jeanne Dedieu, 3, rue Arzac 3, Toulouse, nomon de la infano(j), aĝon, sekson, vian propran adreson, aĝon, profesion, la elektitan manieron (ĉu estas dezirata individua aŭ kolektiva korespondado). La francetoj komencos la rilatojn sendante la unuan leteron aŭ poŝtkarton.

Partoprenonto de UK en Malmö kun ĉs. gesamideanoj, interesigantaj speciale pri fiŝ-akvarioj kaj fiŝ-sporto. Ture Wedensjö, Ulfsparragatan 11 a, Göteborg, Svedio.

Czesław Mleczkowski, ul. Gęsia 32 u 2, Radom, Polio.
Dipl. Inĝ. Karl Wiencke, Schillerstr. 5, Geesthacht-Elbe, Germanio, pri lukto kontraŭ ratoj.

Aleksandar Karakaŝev, ul. Marfi 22 a, Sofia, Bulgario, 20-jara studento, pri radiotekniko aŭ pri ĝen. temoj.

Dosju Vasilev Dosev, Djado Djanko 46, Gabrovo, Bulgario.

F-ino Rajna Vasileva Popova, Centra telegrafa stacio, Huga, Sofia, Bulgario.

Kiuj deziras reprezenti la »Esperanto Film-Grupon« en sia lando, bonvolu sin anonci grandnombre el ĉiuj landoj. Antwerpsestraat 45, Bergen op Zoom. (Nederlando).

ESPERANTO V CIZINĚ

Francie. Oficiální zprávy vládní i opoziční mluví o ostrém boji a často o chaotickém stavu. Esperantské hnutí při tom pokračuje, řekli bychom, že se spíše rozvíjí, soudě aspoň podle stále nově vznikajících orgánů. V předešlém čísle referovali jsme (Ni legis) o dvou nových. Významné se nám zdá zvláště, že od 15. XII. vysílá francouzský rozhlas (Radiodiffusion française, Emissions vers l'étranger, 118, Champs Élysées, Paris 8) denně v 17,15—17,30 našeho času na vlně 41,21 metru zprávy a informace v esperantu. Přípravy na konferenci Debata o světě v Paříži pokračují. Národní závody v esperantu 1947-48 byly zahájeny francouz. esperantským ústředím pod záštitou ministrů výchovy a mládeže. To jsou vesměs podniky, pořádané mimo oficiální národní svaz, který vyvíjí, nerušen hlášenými stávkami, svou regulérní činnost spolkovou a propagační.

Jak v holandské vesničce vítali Nový rok českou hudbou, Esperantský odbor čs. rozhlasu vyřizuje často věci, jež spadají mimo rámec jeho rozhlasové činnosti, které však pomáhají propagaci Československa v cizině. Tak m. j. zprostředkoval v poslední době zaslání not »řízných českých pochodů, kouzelných valčíků a polek« místní kapele v severoholandské frízké vesničce Tjerkwerdu. Dejme si však o tom vyprávěti jedním z nejvýznačnějších holandských listů »Nieuwe Rotterdamse Courant«, který napsal 6. 12. 1947 pod titulkem: »Mezinárodní styky dobrého druhu«:

»Slyšíme nyní tolik o špatné stránce mezinárodních styků, že nemůžeme opominouti zmíniti se také o jejich dobré stránce...»

Kdesi na frízkém venkově, ve stanici jménem Tjerkwerd — v místě, kde, jak se říká, dávají lišky dobrou noc — žije venkovan, člen místní dechové kapely, který svým příjímáčem poslouchá nejlepší koncerty světa a má z toho užitek. Je tak řečeno abonentem rozhlasové stanice Prahy I a s potěšením občas naslouchá řízným dechovým pochodům, jež odtamtud zabloudí éterem do dalekého Tjerkwerdu. Byly mezi nimi skladby, jež se mu tak zalíbily, že si usmyslil získat je stůj co stůj pro svou kapelu.

Ale jak? Jak si takový Tjerkwerďan může opatřit něco z daleké Prahy? Na štěstí jsou na světě spojovací prostředky, které slouží dobrým účelům. Náš Tjerkwerďan hledal a našel spojení prostřednictvím muže (místního delegáta Světového esperantského svazu — pozn. překl.), který dovedl vyjádřit touhu jeho srdce v dobrém, jasném esperantu. Tento dopis skutečně došel pražskému rozhlasu.

Kdo popíše údiv našeho Tjerkwerďana a všech obyvatelů vesnice, když se jednoho dne roznese, že místní listonoš doručil na adresu našeho hudebníka esperantský dopis od — českoslo-

venského ministerstva informací. A brzy nato následoval balík — a v balíku bylo deset úplných orchestrálních partitur oblíbených československých skladeb pro dechovou hudbu!

A nejlepší na tom je, že tjerkwerdská kapela se pustila do horlivého nácvičku těchto děl a představí se s nimi na Nový rok v obecní síni v Tjerkwerdu.

Tato slovenská hudba došla prý již všech srdcí jež bijí v Tjerkwerdu a bezpochyby více bude následovat na Nový rok.

Toto jest ta radostná stránka mezinárodních styků,« končí holandský list »Nieuwe Rotterdamse Courant«.

Tjerkwerd si však tuto pro něho důležitou událost nenechal pro sebe a tak se o věci rozepsaly i další holandské a frízké časopisy. Leží před námi listy Leeuwarder Courant, Het Vrije Volk, Frysk En Frij s podrobnou zprávou. Prý ji uveřejnily ještě i jiné noviny.

A zmíněný esperantský delegát píše zprostředkovateli této služby v pražském rozhlase: Vaším zásahem se tak proslavil po celé naší zemi pražský rozhlas, který moudře užívá esperanta, aby dobře informoval své zahraniční posluchače o vašich národně-kulturních a našich mezinárodně-kulturních záležitostech. (jm)

III. letní škola esperanta

V DOKSECH U MACHOVA JEZERA

17.—31. července 1948.

II. Zpráva.

1. Zahájení 14denní „školy“ bylo z důvodů technických a místních posunuto o jeden týden, t. j. na 17. VII. 1948. — Kurs B je rozdělen na 2 kursy: pokračovací (Če-metodou) a konverzační. — V semináři probírány budou též překlady z češtiny do esperanta. — „Škola“ připraví žáky též ke zkoušce (ze znalostí esperanta i schopnosti k jeho vyučování) před zkušební komisí Svazu, jež zasedatí má v Doksech hned po jejím ukončení. (Příslušné informace žádejte u Svazu!)

2. Účast na programu zábavných podniků (akademie, kabaretu a j.) přislíbili již členové Verda stacio a junlaro pražského E-klubu. — Celodenní autokarový výlet se koná v neděli 25. VII. do Českého ráje. — Uvažuje se o uspořádání podniku „Floraj ludoj“.

3. Propagační prospekt s mnoha obrázky vyjde počátkem května; bude přiložen též k časopisu „Esperantista“. — Komitét obstará ubytování žactva pouze v soukromí; byt v hotelích, jejichž jména budou v prospektu, obstará si každý sám. Pomýšlí se též na ubytování v nedalekých Starých Splavech, s nimiž je výhodné vlakové i vodní spojení.

4. Účastníci „školy“ přivezou si aspoň po 1 esperant. praporek a masku, po př. jen škrabošku, pro maškarní karneval, na nějž bude pozvána i domácí veřejnost a letní hosté. O papírové pokrývky hlavy bude postaráno. — Papírnici v D. opatří pohlednice s esperant. textem.

5. Výše školného, opravňujícího k návštěvě kursů, semináře a zábav. podniků (vyjímajíc jízdu autokary) bude sdělena později. — Zábav „školy“ mohou se účastnití též letní esperantští hosté za režijní příspěvek.

(Další informace v příštích číslech.)

KOMITÉT „LETNÍ ŠKOLY ESPERANTA“ V DOKSECH